

Erfaringsbasert mastergradsprogram i voksenpedagogikk

Programbeskrivelse

90 studiepoeng

Universitetet i Tromsø

Institutt for pedagogikk og lærerutdanning

Innhold

1.	Programansvarlig	2
2.	Beskrivelse av studiet.....	2
3.	Kompetansemål	2
4.	Målgruppe	2
5.	Opptaksgrunnlag	3
6.	Faglig organisering og progresjon.....	3
	Semester 1 og 2	3
	Semester 3 og 4	3
	Semester 5 og 6	4
7.	Faglig innhold	4
	Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring (20 sp.)	4
	IKT i fjernundervisning og studier for voksne – 10 sp.	4
	Flerkulturelle utfordringer – 10 sp.	5
	Voksenopplæring i et utdanningspolitisk perspektiv – 10 sp.....	5
	Læring i arbeidslivet – 10 sp.	6
	Vitenskapsteori og metode i voksenpedagogikken – 10 sp.....	6
	Valgfri fordypning (prosjektbeskrivelse for MA prosjektoppgave) – 20 sp.....	6
	MA Prosjektoppgave i voksenpedagogikk – 30 sp.	7
8.	Undervisning	7
9.	Eksamen	8
	Kontinuasjon	8
10.	Pensum	9
11.	Tilpassing av studietilbud.....	9
12.	Evaluerings	9

1. Programansvarlig

Institutt for pedagogikk og lærerutdanning ved Universitetet i Tromsø.

2. Beskrivelse av studiet

Studiet tar utgangspunkt i et syn på læring som en livslang prosess. Ideen om livslang læring medfører at nye grupper blir pålagt et pedagogisk lederskap og ansvar for veiledning og rådgivning for voksne under omstilling.

Studiet vil fokusere på hvordan samfunnsmessige, kulturelle og individuelle forhold virker inn på voksnes læring, hva som er særegent med ”den voksne lærende” og hvilken betydning dette får for undervisning og pedagogisk tilrettelegging. Studiet vil legge vekt på å fremme refleksjon i praksis gjennom å se pedagogikken som en verdi- og språkbasert disiplin.

Studiet vil legge vekt på hvilke særlige forhold som gjør seg gjeldende for voksne elever/studenter og hvordan formelle, uformelle og ikke-formelle opplæringstilbud kan tilpasses for denne gruppen spesielt. Dette vil innebære et særlig fokus på fleksibel tilrettelegging, bruk av IKT i undervisningen og spesialtilpassing av opplæringstilbud for mindre grupper.

Undervisning av voksne krever utvikling av nye metoder og redskaper. Det er også viktig med kunnskap om undervisningsorganisering for en voksen elevgruppe, herunder bruk av ny teknologi. Informasjons- og kommunikasjonsteknologi og læring er en integrert del av opplæring av voksne i arbeidslivet. Kunnskap på dette feltet er av sentral betydning for læringsutbyttet hos voksne. På studiet får dere innsikt i nye undervisningsformer som baserer seg på ny teknologi.

3. Kompetansemål

Studiet skal kvalifisere studentene for å utvikle, planlegge, organisere og gjennomføre fleksible opplæringstilbud, studier og kurs for voksne elever/studenter.

Studiet skal sette studentene i stand til å vurdere og å anvende ulike didaktiske/pedagogiske modeller, metoder og verktøy med utgangspunkt i hvordan kulturelle, sosiale og individuelle forhold påvirker voksnes læringssituasjon.

4. Målgruppe

Målgruppen for studiet er alle som arbeider med utdanning, opplæring, instruksjon, rådgivning og veiledning av voksne. Studiet vil være særlig relevant for kursledere, instruktører, lærere innen voksenopplæring, konsulenter og andre med ansvar for planlegging og gjennomføring av opplæringstiltak for voksne.

Som aktuelle områder kan nevnes: Personalopplæring i offentlig og privat virksomhet, arbeidsmarkedsopplæring, kursvirksomhet i studieorganisasjoner, opplæring av voksne fremmedspråklige eller voksne som får førstegangsutdanning (grunnskole og videregående opplæring for voksne), opplæring hos voksne funksjonshemmede, voksne under rehabilitering, oppfølging av lærlinger i større og mindre bedrifter eller voksne opplæring av voksne innen høyskole og universitet osv.

5. Opptaksgrunnlag

Opptak til studiet gjøres på grunnlag av vurdering av praksis og utdanningsbakgrunn. Det kreves minimum 3-årig høyere utdanning (180 sp.) og 2 år pedagogisk praksis. Ved konkurranse vil søkere med voksenpedagogisk praksis gis fortrinn. Utover dette prioriteres søkere etter antall år i pedagogisk praksis.

6. Faglig organisering og progresjon

Studiet organiseres i to emner à 10 studiepoeng (sp.), to emner à 20 sp. og ett emne à 30 sp. Studiet er organisert som et deltidstudium som studentene gjennomfører på halv fart i forhold til ordinær studieprogresjon, det vil si at studentene skal ta 30 sp. pr. år

Semester 1 og 2 – fokus på faget

Basisemne voksenpedagogikk	20 sp.
Valgfritt emne	10 sp.

Semester 3 og 4 – fokus på metode

Metode	10 sp.
Valgfri fordypning	20 sp.

Semester 5 og 6 – MA prosjektoppgave

Spesialisering	30 sp.
----------------	--------

Semester 1 og 2

I første og andre semester legges det opp til et basisemne i "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring" (20 sp.), som alle må gjennomføre. Dette emnet har til hensikt å gi en innføring i voksenpedagogikk som fag og praksisområde. Det første året må studentene også velge et valgfritt emne (10 sp.). Studentene kan velge mellom følgende emner: IKT og voksnes læring, flerkulturelle utfordringer, læring i arbeidslivet og voksenopplæring og kompetanseutvikling i et utdanningspolitisk perspektiv.

Det er også mulig å bruke annen passende utdanning eller emner fra andre program med faglig relevans, og som tilfredstiller krav til studie på masternivå.

Semester 3 og 4

I semester 3 og 4 settes det fokus på metode. Modulen i metode (10 sp.), er spesielt utviklet for studiet i voksenpedagogikk. Det fokuseres på en kombinasjon av vitenskapsteori og forskningsmetode. Studentene skriver en skriftlig oppgave på ti siders omfang i emnet

vitenskapsteori og metode. Studentene skal i tillegg til denne oppgaven levere en prosjektbeskrivelse innenfor sitt spesialiseringsprosjekt (MA prosjektoppgave). Prosjektbeskrivelsen (20 sp.), skal fokusere på metode og fordypning i relevant teori og gi en god presentasjon av studie en har tenkt å gjennomføre. Oppgaven har et omfang på 10 sider (skal inneholde en innledning, problemstilling (er), teoridel, metodedel, etiske betraktninger og en fremdriftsplan). I denne fordypningen gis det muligheter for å jobbe videre med og gå i dybden på arbeidet man gjorde i de valgfrie emneområdene fra første studieår. Poenget her er å få dette inn i en ramme som viser at man har en gjennomførbar prosjekt- ide`. Fordypningsemnet kan sees som en direkte oppfølging av det valgfrie emnet fra første år.

Semester 5 og 6

I semester 5 og 6 skal studenten gjennomføre et selvstendig prosjekt (30 sp.). Det anbefales at prosjektet relateres til studentens eventuelle arbeidsfelt.

7. Faglig innhold

Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring (20 sp.)

Formål: Emnet er obligatorisk basisemne i masterstudiet i voksenpedagogikk. Passer som videreutdanning sammen med et valgfritt emne à 10 sp.

Innhold: Livslang læring er et kjernebegrep for studiet som helhet og vil løftes spesielt frem i dette emnet. Livslang læring vil i denne sammenheng si læring i alle livets faser.

Emnet vil tematisere didaktiske utfordringer knyttet til formelle, ikke-formelle og uformelle læringssituasjoner. Emnet skal presentere ulike voksendidaktiske modeller. Det tradisjonelle skillet mellom lærestoffsentrert og studentsentrert pedagogisk teori presenteres som en bakgrunn for å forstå dagens voksenpedagogiske strømninger.

Emnet vil legge vekt på didaktiske konsekvenser av de ulike voksenpedagogiske/pedagogiske retningene sett i forhold til følgende to perspektiver:

- Voksnes læring – hva er særegent med voksne studerende/lærende – fokus på individet.
- Betingelser for voksnes læring – hva er spesielt med voksnes livssituasjon – fokus på kontekst.

Emnet skal legge til rette for at studentene skal gjøre egne erfaringer i forhold til å planlegge og å gjennomføre undervisning for voksne.

Undervisning: Forelesninger og seminar fordelt på 4 samlinger, samt veiledning à et omfang på inntil 3 timer.

Pensum: Ca. 1200 sider

Eksamen: Essay over oppgitt tema à ca 15 siders omfang, individuelt eller i gruppe på inntil 3 personer. Oppgavetekst gis ved studiets start og innlevering av oppgave ved gitt dato i eksamenssemester. Det benyttes karakterskala fra A-F der A er best og F er ikke bestått.

IKT i fjernundervisning og studier for voksne – 10 sp.

Formål: Emnet er valgfritt i masterstudiet i voksenpedagogikk. Passer som videreutdanning sammen med emnet: "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring" à 20 sp.

Innhold: Emnet skal gi en innføring i fjernundervisning/fleksibel tilrettelegging og bruk av IKT i undervisning av voksne elever/studenter. Det vil legges særlig vekt på hvordan bruk av tradisjonell didaktikk som forelesning, gruppebaserte metoder og selvstudier kan støttes gjennom bruk av nettet som informasjonskanal og samhandlingsarena.

Emnet vil tematisere følgende:

- Undervisningsmetoder, verktøy og etikk
- Myten om framskrittet - kritisk innføring i teori og begreper om IKT og voksnes læring.
- IKT og den voksnes livsverden

Undervisning: Forelesninger og seminar fordelt på 4 samlinger.

Pensum: Ca 600 sider

Eksamen: Essay over gitt tema à 5 siders omfang, eksamen er individuell. Studenten får gitt oppgave 3 uker før innlevering. Vurderes bestått/ikke bestått. Det vil bli gitt obligatorisk muntlig tilbakemelding etter essay eksamen.

Flerkulturelle utfordringer – 10 sp.

Formål: Emnet er valgfritt i masterstudiet i voksenpedagogikk. Passer som videreutdanning sammen med emnet: "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring" à 20 sp.

Innhold: Emnet vil fokusere på ulike aspekter ved kulturmøter. Didaktiske utfordringer knytta til forståelsen av sammenhenger mellom kultur, språk og kommunikasjon sett i relasjon til voksens læring vil være sentralt.

- Kultur og identitet - å forstå seg selv og andre
- Kontekst og kommunikasjon - språk og makt
- Interkulturell kompetanse - lokale, internasjonale og globale prosesser.

Undervisning: Forelesninger og seminar fordelt på 4 samlinger.

Pensum: Ca 600 sider

Eksamen: Essay over gitt tema à 5 siders omfang, eksamen er individuell. Studenten får gitt oppgave 3 uker før innlevering. Vurderes bestått/ikke bestått. Det vil bli gitt obligatorisk muntlig tilbakemelding etter essay eksamen.

Voksenopplæring i et utdanningspolitisk perspektiv – 10 sp.

Formål: Emnet er valgfritt i masterstudiet i voksenpedagogikk. Passer som videreutdanning sammen med emnet: "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring" à 20 sp.

Innhold: Emnet skal sette dagens utfordringer innen voksenopplæringen i et historisk og utdanningspolitisk perspektiv. Det legges vekt på hvordan retninger og trender innen voksenopplæringen passer inn i et større utdanningspolitisk bilde.

Emnet bygges opp rundt følgende temaer:

- Voksenopplæringshistorie
- Aktører i voksenopplæringsfeltet
- Idéretninger innen voksenopplæringen

Undervisning: Forelesninger og seminar fordelt på 4 samlinger.

Pensum: Ca. 600 sider

Eksamen: Essay over gitt tema à 5 siders omfang, eksamen er individuell. Studenten får gitt oppgave 3 uker før innlevering. Vurderes bestått/ikke bestått. Det vil bli gitt obligatorisk muntlig tilbakemelding etter essay eksamen.

Læring i arbeidslivet – 10 sp.

Formål: Emnet er valgfritt i masterstudiet i voksenpedagogikk. Passer som videreutdanning sammen med emnet: "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring" à 20 sp.

Innhold: Oppmerksomheten om læring i arbeidslivet har økt de siste årene. Dette emnet vil fokusere på tilrettelegging av formell, ikke formell og uformell opplæring i tilknytning til arbeidslivet.

Sentrale temaer vil være:

- Ulike perspektiv på læring i arbeidslivet
- Vilkår for læring
- Hva som fremmer/hemmer arbeidsplasslæring

Undervisning: Forelesninger og seminar fordelt på 4 samlinger.

Pensum: Ca 600 sider

Eksamen: Skriftlig oppgave over gitt tema à 5 siders omfang, eksamen er individuell. Studenten får gitt oppgave 3 uker før innlevering. Vurderes til bestått/ikke bestått. Det vil bli gitt obligatorisk muntlig tilbakemelding etter eksamen.

Vitenskapsteori og metode i voksenpedagogikken – 10 sp.

Formål: Emnet er obligatorisk i masterstudiet i voksenpedagogikk. Passer som videreutdanning sammen med et valgfritt fordypningsemne à 10 sp.

Innhold: Emnet tar sikte på å sette studentene i stand til å tilegne seg og være kritisk til forskningsresultater. Dette vil innebære en grunnleggende innføring i vitenskapsteori og forskningsmetode. Det legges særlig vekt på metoder og verktøy som er anvendelige i voksenpedagogisk praksis. Emnet vil fokusere på å se fag og metode i sammenheng. Studentene skal levere et paper av ca 5 siders omfang.

Pensum: Ca 600 sider

Eksamen: Metodepaper over gitt tema à 5 siders omfang, eksamen er individuell. Studenten får gitt oppgave 3 uker før innlevering. Vurderes til bestått/ikke bestått. Det vil bli gitt obligatorisk muntlig tilbakemelding etter eksamen.

Valgfri fordypning (prosjektbeskrivelse for MA prosjektoppgave) –20 sp.

Formål: Emnet er obligatorisk i masterstudiet i voksenpedagogikk. Passer som videreutdanning sammen med emnet: "Vitenskapsteori og metode i voksenpedagogikken" à 10 sp.

Innhold: Emnet "valgfri fordypning" kan bygge på det valgfrie emnet studentene velger på første året og skal være en forberedelse for spesialiseringsemnet. Studentene skal velge temaområde for spesialiseringen (på 3. året).

For å starte på emnet skal studenten ha gjennomført emnet: "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring".

Undervisning: Forelesninger og seminar fordelt på 3 samlinger samt individuell veiledning i henhold til læringskontrakt.

Pensum: Ca 1200 sider.

Eksamen: Prosjektbeskrivelse à 15 siders omfang. Tema og problemstilling velges av student i samråd med veileder. Det benyttes karakterskala fra A-F der A er best og F er ikke bestått.

MA Prosjektoppgave i voksenpedagogikk – 30 sp.

Formål: Emnet er obligatorisk i masterstudiet i voksenpedagogikk.

Innhold: Studentene skal gjennomføre et selvstendig prosjekt, valg av tema og perspektiv for prosjektet gjøres i samråd med veileder.

For å levere MA prosjektoppgave må studentene ha gjennomført og fått godkjent følgende emner: "Valgfri fordypning" 20 sp., "Vitenskapsteori og metode i voksenpedagogikken" 10 sp., "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring" 20 sp., og valgfri fordypning 20 sp.

Undervisning: Seminarer fordelt på 2 samlinger samt individuell veiledning i henhold til læringskontrakt.

Pensum: Ca 1800 sider

Eksamen: Avsluttende MA eksamen består av 2 deler.

- A) en skriftlig oppgave med et omfang på 35 sider ved individuelt arbeide, eller 45 sider ved arbeid i gruppe på inntil 3 personer. Skriftlig oppgave er vektet til 20 sp.
- B) muntlig eksamen som består av prøveforelesning og muntlig eksaminering relatert til oppgaven og pensum. Oppgavetekst til prøveforelesning tildeles senest 14 dager før og utformes av veileder i samarbeid med ekstern sensor. Muntlig eksamen er vektet til 10 sp.

Det settes selvstendige karakterer på de to delene av eksamen. Det benyttes karakterskala fra A-F der A er best og F er ikke bestått.

8. Undervisning

Undervisningen vil legges opp som en kombinasjon av prosjektorientert undervisning, forelesninger, arbeid i grupper. Undervisningen vil bli gitt desentralisert og en vil benytte både samlinger, egenstudie og samarbeid i studienett (på Internett).

Første året vil det gjennomføres fire samlinger der minst en samling foregår på nettet. Det legges opp til arbeid i grupper mellom samlingene. Samarbeid mellom samlingene foregår primært i studienett.

Andre året settes fokus på metode og forberedelse til MA-prosjekt. Undervisningen vil organiseres i tre samlinger à 3 - 4 dager omfang. Hver student får tildelt veileder i løpet av 3. semester. Veiledning tilbys ut studiet. Det skal skrives en lærings- og veiledningskontrakt som skal regulere fremdrift, veiledningsomfang og studentens plikter. Veileder skal støtte studenten i valg av tema for MA-prosjekt, formulering av problemstilling, design og

gjennomføring av empirisk datainnsamling samt analyse og drøfting av data i relasjon til teori.

Tredje året skal studenten gjennomføre et selvstendig prosjekt der han/hun skal fordype seg i et valgfritt tema (velger fortrinnsvis mellom samme temaer som tidligere i studiet). I denne årsenheten vil den faglige oppfølgingen av studenten primært være et ansvar for veileder. Det legges opp til 2 samlinger i løpet av året. På disse samlingene er formålet først og fremst å legge til rette for erfaringsdeling mellom studentene.

9. Eksamen

Hvert emneområde er avsluttende med innlevering av essay. Emneområdene på 20 sp. anses som hovedemne på de ulike årsenhetene, og kan være de emnene som er karaktergivende. Emneområder på 10 poengs omfang vil ikke være karaktergivende, men skal godkjennes.

Første år er organisert i to emneområder. I forbindelse med valgfri emne à 10 sp. skal det levers en skriftlig oppgave à ca 5 siders omfang. Dette skal vurderes til bestått/ikke bestått. I emneområdet "Voksenpedagogisk teori og metode – en didaktisk innføring til voksnes læring" skal studenten levere et en skriftlig oppgave à ca 15 siders omfang. Dette vurderes med karakter fra A-F, der A er best og F er ikke bestått.

Andre året skal studentene levere en skriftlig oppgave på fem siders omfang i emnet vitenskapsteori og metode. Dette vurderes til bestått/ikke bestått. I emneområdet "Valgfri fordypning" skal studenten levere en prosjektbeskrivelse for Master prosjektoppgaven à ca 15 siders omfang. Dette vurderes med karakter fra A-F, der A er best og F er ikke bestått.

Avsluttende MA eksamen består av 2 deler.

- A) en skriftlig oppgave med et omfang på 35 sider ved individuelt arbeide, eller 45 sider ved arbeid i gruppe på inntil 3 personer. Skriftlig oppgave er vektet til 20 sp.
- B) muntlig eksamen som består av prøveforelesning og muntlig eksaminering relatert til oppgaven og pensum. Oppgavetekst til prøveforelesning tildeles senest 14 dager før og utformes av veileder i samarbeid med ekstern sensor. Muntlig eksamen er vektet til 10 sp.

Det settes selvstendige karakterer på de to delene av eksamen. Vurderes med karakterer fra A-F der A er best og F er ikke bestått.

Kontinuasjon

Ved stryk på eksamen på første år eller andre år kan kandidaten fremstille seg til ny eksamen inntil to ganger med samme problemstilling.

Ved stryk på Masterprosjektoppgave kan kandidaten fremstille seg til fornyet vurdering med samme (forbedret) problemstilling for oppgave inntil to ganger.

Ved stryk på muntlig fremlegg eller muntlig eksaminering har kandidaten ytterligere to muligheter for å fremstille seg til ny eksamen med samme prosjektoppgave.

10. Pensum

Pensum for studiet er av et omfang på ca. 5400 sider over 3 år. Det er lagt opp til en fordeling der det legges opp ca 1800 sider pensum hvert år (30 sp.). Dette kan variere med hensyn til ulike typer litteratur (artikler, fagbøker, lærebøker). En god del av pensum ligger på nettbiblioteket i tillegg til annet fagstoff.

Første år: I basisemnet "Voksenpedagogisk teori og metode" (20 sp.) legges det opp 1200 sider obligatorisk pensum. I de fem valgfrie emnene (10 sp.) legges det opp 600 sider pensum i henhold til en rådgivende pensumliste, studentene kan søke om å få godkjent alternativ litteratur som pensum, veileder/fagansvarlig godkjenner pensumlitteratur.

Andre år: I emnet "Vitenskapsteori og metode" (10 sp.) legges det opp 600 sider obligatorisk pensum. Pensum for emnet "Valgfri fordypning" (20 sp.) legges opp av student i samråd med veileder og skal også være på 1200 sider. Veileder/fagansvarlig skal formelt godkjenne pensumlisten senest 4 uker før innlevering av oppgave.

MA Prosjektoppgave (30 sp.) har et pensumomfang på 1800 sider. Hele pensum er valgfritt og legges opp i samråd med veileder/fagansvarlig. Veileder godkjenner pensumliste senest 4 uker før studenten skal levere avsluttende skriftlig arbeid (MA prosjektoppgave).

11. Tilpassing av studietilbud

Enkelte eller flere av emneområdene som studietilbudet Mastergraden i Voksenpedagogikk omfattes av kan tilbys som tilpasset videreutdanning. Bedrifter, organisasjoner eller andre med spesielle kompetansebehov, eller behov for spesiell studieorganisering, kan tilbys hele eller deler av masterstudiet som videreutdanning.

Den enkelte student skal skrive en læringskontrakt med studietilbyder. Denne skal inneholde plan for fremdrift i studiet, undervisning og veiledning. Studenter med spesielle behov kan gjøre avtaler om fremdrift som avviker fra normen dersom dette lar seg organisere for studie-stedet. Enkeltstudenter har også mulighet til å ta enkelte emner eller årsheter som videreutdanning.

12. Evaluering

Studieevaluering har flere siktemål. Den skal gi utdanningsinstitusjonen tilbakemelding om hvordan studiet fungerer, gi studentene hjelp til utvikling, og gi arbeidsgiver sikkerhet for at studenten har tilstrekkelig kompetanse.

Det vil fortløpende gjennom hele studiet bli foretatt evaluering av undervisningen, studie-opplegget og egen deltakelse. Studentene vil ved slutten av hver samling bli bedt om å gi en skriftlig vurdering.

Denne vurderingen har som siktemål både å engasjere studentene i å ta ansvar for undervisningen, være hjelpemiddel til korrigering og justering av studiet og være en tilbakemelding til UiTø internt. Også foreleserne vil bli bedt om å gi en skriftlig vurdering av sin del. Det samme vil gjelde for sensorer som tar del i eksamensarbeidet. På bakgrunn av innkomne uttalelser utarbeides det en samlet vurdering av studiet som sendes UiTø.